

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment de tutela de drets núm. PT 99/2023, instat contra l'Institut Català de la Salut.

Antecedents

1. En data 19/07/2023 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, una reclamació contra l'Institut Català de la Salut (ICS), per la presumpta desatenció de dotze sol·licituds d'exercici de drets exercits prèviament davant d'aquesta entitat.

La persona reclamant aportava diversa documentació relativa a l'exercici d'aquests drets. En concret, aportava les dotze sol·licituds que es relacionen a continuació. Tanmateix, per tal d'ordenar adequadament la tramitació d'aquesta reclamació, l'Autoritat va escindir d'ofici la reclamació en dotze procediments diferents: un per a cada una de les sol·licituds presentades.

- 1.1 Procediment de tutela de drets número 82/2023. Té per objecte la sol·licitud d'exercici del dret de rectificació presentada en data 20/05/2022, amb número de registre ID OVT46DS9ML76-1 i GRE 2022-0977953.
- 1.2 Procediment de tutela de drets número 97/2023. Té per objecte la sol·licitud d'exercici del dret de rectificació presentada en data 23/05/2022, amb número de registre 360, davant l'EAP Pineda de Mar (GRE 2022-0977959).
- 1.3 Procediment de tutela de drets número 98/2023. Té per objecte la sol·licitud d'exercici del dret de supressió presentada en data 16/06/2022, amb número de registre 416, davant l'EAP Pineda de Mar.
- 1.4 Procediment de tutela de drets número 99/2023. Té per objecte la sol·licitud d'exercici del dret de supressió presentada en data 16/06/2022, amb número de registre 417, davant l'EAP Pineda de Mar (GRE 2022 – 0992388).**
- 1.5 Procediment de tutela de drets número 100/2023. Té per objecte la sol·licitud d'exercici del dret de supressió presentada en data 16/06/2022, amb número de registre 418 davant l'EAP Pineda de Mar (GRE 2022-0992391).
- 1.6 Procediment de tutela de drets número 101/2023. Té per objecte la sol·licitud d'exercici del dret de supressió presentada en data 16/06/2022, amb número de registre 419, davant l'EAP Pineda de Mar (GRE 2022-0992392)
- 1.7 Procediment de tutela de drets número 102/2023. Té per objecte la sol·licitud d'exercici del dret de supressió presentada en data 16/06/2022, amb número de registre 420, davant l'EAP Pineda de Mar (GRE 2022-0992395).
- 1.8 Procediment de tutela de drets número 103/2023. Té per objecte la sol·licitud d'exercici del dret de supressió presentada en data 16/06/2022, amb número de registre 421, davant l'EAP Pineda de Mar (GRE 2022-0992396).
- 1.9 Procediment de tutela de drets núm. 104/2023. Té per objecte la sol·licitud d'exercici del dret de supressió presentada en data 16/06/2022, amb número de registre 422, davant l'EAP Pineda de Mar (GRE 2022 – 0992424).
- 1.10 Procediment de tutela de drets núm. 105/2023. Té per objecte la sol·licitud d'exercici del dret d'accés presentada en data 16/06/2022, amb número de registre d'entrada 423, davant l'EAP Pineda de Mar (GRE 2022-0992425).

- 1.11 Procediment de tutela de drets núm. 106/2023. Té per objecte la sol·licitud d'exercici del dret de supressió, presentada en data 17/06/2022, amb número de registre d'entrada 428, davant l'EAP Pineda de Mar (GRE 2022-0992427).
 - 1.12 Procediment de tutela de drets núm. 107/2023. Té per objecte l'escrit signat en data 02/03/2023 que s'hauria presentat davant l'EAP Pineda de Mar, així com l'escrit presentat en data 04/07/2023 a l'ICS en què s'exposa la desatenció de l'escrit presentat davant l'EAP Pineda de Mar, en data 02/03/2023.
- 2.** En data 22/09/2023 l'Autoritat va adreçar un escrit a la persona reclamant mitjançant el qual acusava la recepció de la documentació presentada davant l'Autoritat, i se l'informava de l'escissió de la seva reclamació en els procediments relacionats a l'antecedent anterior.
- 3.** La sol·licitud d'exercici del dret de supressió, de la qual deriva el procediment de tutela de drets número 99/2023, es va presentar en data 16/06/2022 davant l'ICS (núm. entrada 417). L'objecte d'aquesta instància era suprimir: "totes les dades del 3/10/19 de la meua història clínica per no ser certes moltes d'elles i haver-se tractat il·lícitament. Adjunto document que acredita que el 9/8/19 no vaig dir res de cap trastorn depressiu. Sol·licito la eliminació total tant de tot el contingut com dels diagnòstics "depressió" i "trastorn conducta" (...)". La sol·licitud s'acompanyava d'una impressió de pantalla de les seves dades clíniques que apareix guixada. En concret, amb marques de bolígraf, apareixen encerclats diferents diagnòstics mèdics, del període comprès entre el 31/07/2003 al 04/05/2022, relatius a "depressió" i "trastorn conducta" i assenyalats amb un "NO" al costat. Respecte d'això, la persona sol·licitant també remarcava altres diagnòstics referits a malestar general.
- Juntament amb la sol·licitud, la persona reclamant aportava la resposta de l'ICS, de data 08/09/2022 (núm. registre: 0341/461/2022), mitjançant la qual se l'informa del següent: "pel que fa a les diferents peticions de supressió de dades de la història clínica, us comuniquem que les dades de la història clínica no es poden suprimir si no han transcorregut els terminis mínims de conservació de la documentació clínica establerts a l'article 12 de la Llei 21/2000, de 20 de desembre, sobre els drets d'informació pel que fa a la salut i l'autonomia del pacient i la documentació clínica, i la normativa que la desenvolupa, sense perjudici dels terminis de conservació que es poden derivar d'una altra normativa legal. Com a referència el termini per realitzar la supressió és de 15 anys. Transcorreguts aquests terminis, les dades que es cancel·lin es conservaran bloquejades als efectes d'impedir el seu tractament, excepte per posar-les a disposició de les administracions públiques, jutges i tribunals per atendre possibles responsabilitats. No obstant l'anterior, les dades de salut que resultin rellevants a efectes clínics i assistencials, es conservaran més enllà dels referits terminis."
- 4.** En data 26/09/2023 la reclamació es va traslladar a l'ICS per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.
- 5.** En data 05/10/2023, l'ICS va sol·licitar l'ampliació del termini assenyalat a l'antecedent 3r a l'empara de l'article 32.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC).
- En resposta a aquesta petició, l'Autoritat va ampliar el termini atorgat per 7 dies més i ho va notificar a l'entitat reclamada.
- 6.** En data 15/11/2023 l'ICS va formular al·legacions mitjançant un escrit signat en data 11/11/2023 en el qual, en síntesi, exposava el següent:

“Atenent la petició de la senyora [reclamant], en no haver transcorregut el termini referent a la sol·licitud d'exercici del dret de cancel·lació 2022-0992388 i núm d'entrada 417, es va desestimar la sol·licitud en data 6/7/2023 i núm. de registre de sortida 446, citant la resposta feta per la Responsable d'Atenció a la Ciutadania, Sra. (...), amb número de registre de sortida 461 i data de 8 de setembre de 2022”. La resposta de l'ICS de data 08/09/2022 es transcriu parcialment a l'antecedent 3r.

Entre d'altres documents, l'escrit de l'ICS s'acompanyava dels següents:

6.1 Escrit de la Direcció d'Atenció Primària de Girona (núm. registre sortida 446), de data 06/07/2023, de l'ICS en resposta a la sol·licitud del dret de supressió, presentada per la persona reclamant al CAP Pineda de Mar. En essència s'informava del següent:

“Que aquesta petició va ser contestada en la carta de resposta feta per la Responsable d'Atenció a la Ciutadania, Sra. [...], amb número de registre de sortida 461 i data de 8 de setembre de 2022. (...) Pel que fa a les diferents peticions de cancel·lació de dades del vostre historial i de la vostra filla, es comunica que les dades de la història clínica no es poden cancel·lar si no han transcorregut els terminis mínims de conservació de la documentació clínica establerts a l'article 12 de la Llei 21/2000, de 20 de desembre, sobre els drets d'informació pel que fa a la salut i l'autonomia del pacient i la documentació clínica, i la normativa que la desenvolupa, sense perjudici dels terminis de conservació que es poden derivar d'una altra normativa legal. Com a referència el termini per realitzar la supressió és de 15 anys. Transcorreguts aquests terminis, les dades que es cancel·lin es conservaran bloquejades als efectes d'impedir el seu tractament, excepte per posar-les a disposició de les administracions públiques, jutges i tribunals, per atendre possibles responsabilitats. No obstant l'anterior, les dades de salut que resultin rellevants a efectes clínics i assistencials, es conservaran més enllà dels referits terminis. Aquesta informació es va facilitar en la carta de resposta esmentada anteriorment, amb número de registre de sortida 461 i data de 8 de setembre de 2022”

6.2 Escrit del responsable d'Atenció a la Ciutadania, de data 08/09/2022, en resposta a la sol·licitud d'exercici del dret de supressió de data 16/06/2022 (núm. registre d'entrada 417) de la persona sol·licitant. El contingut d'aquest escrit es transcriu parcialment a l'antecedent 3r.

Fonaments de Dret

1. És competent per resoldre aquest procediment la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b i 8.2.b de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. L'article 17 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD), regula el dret de supressió en els termes següents:

“1. El interesado tendrá derecho a obtener sin dilación indebida del responsable del tratamiento la supresión de los datos personales que le conciernen, el cual estará obligado a suprimir sin dilación indebida los datos personales cuando concorra alguna de las circunstancias siguientes:

- a) los datos personales ya no sean necesarios en relación con los fines para los que fueron recogidos o tratados de otro modo;
- b) el interesado retire el consentimiento en que se basa el tratamiento de conformidad con el artículo 6, apartado 1, letra a), o el artículo 9, apartado 2, letra a), y este no se base en otro fundamento jurídico;
- c) el interesado se oponga al tratamiento con arreglo al artículo 21, apartado 1, y no prevalezcan otros motivos legítimos para el tratamiento, o el interesado se oponga al tratamiento con arreglo al artículo 21, apartado 2;
- d) los datos personales hayan sido tratados ilícitamente;
- e) los datos personales deban suprimirse para el cumplimiento de una obligación legal establecida en el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento;
- f) los datos personales se hayan obtenido en relación con la oferta de servicios de la sociedad de la información mencionados en el artículo 8, apartado 1.

2. Cuando haya hecho públicos los datos personales y esté obligado, en virtud de lo dispuesto en el apartado 1, a suprimir dichos datos, el responsable del tratamiento, teniendo en cuenta la tecnología disponible y el coste de su aplicación, adoptará medidas razonables, incluidas medidas técnicas, con miras a informar a los responsables que estén tratando los datos personales de la solicitud del interesado de supresión de cualquier enlace a esos datos personales, o cualquier copia o réplica de los mismos.

3. Los apartados 1 y 2 no se aplicarán cuando el tratamiento sea necesario:

- a) para ejercer el derecho a la libertad de expresión e información;
- b) para el cumplimiento de una obligación legal que requiera el tratamiento de datos impuesta por el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento, o para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable;
- c) por razones de interés público en el ámbito de la salud pública de conformidad con el artículo 9, apartado 2, letras h) e i), y apartado 3;
- d) con fines de archivo en interés público, fines de investigación científica o histórica o fines estadísticos, de conformidad con el artículo 89, apartado 1, en la medida en que el derecho indicado en el apartado 1 pudiera hacer imposible u obstaculizar gravemente el logro de los objetivos de dicho tratamiento, o
- e) para la formulación, el ejercicio o la defensa de reclamaciones.”

Per la seva banda, l'article 15 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), determina el següent, també en relació amb el dret de supressió:

“1. El derecho de supresión se ejercerá de acuerdo con lo establecido en el artículo 17 del Reglamento (UE) 2016/679.

2. Cuando la supresión derive del ejercicio del derecho de oposición con arreglo al artículo 21.2 del Reglamento (UE) 2016/679, el responsable podrá conservar los datos identificativos del afectado necesarios con el fin de impedir tratamientos futuros para fines de mercadotecnia directa.”

D'altra banda, l'article 32 de l'LOPDGDD regula el deure de bloqueig de les dades suprimides en els termes següents:

- “1. El responsable del tractament està obligat a bloquejar les dades quan en dugui a terme la rectificació o la supressió.
2. El bloqueig de les dades consisteix en la identificació i la reserva d'aquestes, amb l'adopció de mesures tècniques i organitzatives, per impedir-ne el tractament, inclosa la visualització, excepte per a la posada a disposició de les dades als jutges i tribunals, el Ministeri Fiscal o les administracions públiques competents, en particular de les autoritats de protecció de dades, per a l'exigència de possibles responsabilitats derivades del tractament i només pel termini de prescripció d'aquestes.
Transcorregut aquest termini s'han de destruir les dades.
3. Les dades bloquejades no es poden tractar per a cap finalitat diferent de la que assenyala l'apartat anterior. (...)”

En relació amb els drets previstos als articles 15 a 22 de l'RGPD, els apartats 3 a 5 de l'article 12 de l'RGPD, estableixen el següent:

- “3. El responsable del tratamiento facilitará al interesado información relativa a sus actuaciones sobre la base de una solicitud con arreglo a los artículos 15 a 22, y, en cualquier caso, en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud. Dicho plazo podrá prorrogarse otros dos meses en caso necesario, teniendo en cuenta la complejidad y el número de solicitudes. El responsable informará al interesado de cualquiera de dichas prórrogas en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud, indicando los motivos de la dilación. Cuando el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, la información se facilitará por medios electrónicos cuando sea posible, a menos que el interesado solicite que se facilite de otro modo.
4. Si el responsable del tratamiento no da curso a la solicitud del interesado, le informará sin dilación, y a más tardar transcurrido un mes de la recepción de la solicitud, de las razones de su no actuación y de la posibilidad de presentar una reclamación ante una autoridad de control y ejercitar acciones judiciales.
5. La información facilitada en virtud de los artículos 13 y 14 así como toda comunicación y cualquier actuación realizada en virtud de los artículos 15 a 22 y 34 serán a título gratuito. Cuando las solicitudes sean manifiestamente infundadas o excesivas, especialmente debido a su carácter repetitivo, el responsable podrá:
 - a) cobrar un canon razonable en función de los costes administrativos afrontados para facilitar la información o la comunicación o realizar la actuación solicitada, o
 - b) negarse a actuar respecto de la solicitud.El responsable del tratamiento soportará la carga de demostrar el carácter manifiestamente infundado o excesivo de la solicitud.

(...)"

En relació amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, referent a la tutela dels drets previstos per la normativa sobre protecció de dades personals, disposa el següent:

"1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades."

3. Un cop exposat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si l'ICS va resoldre i notificar el dret de supressió exercit per la persona reclamant, dins el termini previst per la normativa aplicable, ja que precisament el motiu de la seva queixa que inicià el present procediment de tutela de drets, era el fet de no haver obtingut resposta dins del termini previst a l'efecte.

Respecte d'això, consta acreditat que en data 16/06/2022 va tenir entrada a l'entitat un escrit de la persona reclamant, mitjançant el qual exercia el dret de supressió de les seves dades personals.

D'acord amb l'article 12.3 de l'RGPD, l'ICS havia de resoldre i notificar la petició d'exercici del dret sol·licitat en el termini màxim d'un mes, a comptar a partir de la data de recepció de la sol·licitud. Cal tenir en compte, de conformitat amb l'article 21.3 *b* de l'LPAC i l'article 41.7 de la 7 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (LRJPCat) que el còmput del termini màxim en procediments iniciats a instància de part (com és el cas) s'inicia des de la data en què la sol·licitud ha tingut entrada en el registre de l'òrgan competent per tramitar-la. Així mateix, el termini ho és per resoldre i notificar (article 21 de la LPAC), de manera que abans de finalitzar aquest termini, cal haver notificat la resolució, o si més no poder acreditar l'intent de notificació (art. 40.4 LPAC).

L'ICS ha argumentat que va respondre la sol·licitud de supressió presentada per la persona reclamant en data 08/09/2022, per mitjà d'un escrit signat per la responsable d'atenció a la ciutadania. Aquesta resposta es va reiterar en data 06/07/2023 (antecedent 6è). Tanmateix, l'entitat reclamada no ha aportat cap escrit o resposta, notificat amb anterioritat al 08/09/2022, que permeti sostenir que va resoldre la sol·licitud del dia 16/06/2022 en el termini d'un mes previst per la normativa.

En conseqüència, atès que la reclamació es fonamentava en la manca de resposta a la sol·licitud d'exercici del dret de supressió, escau declarar que l'ICS va resoldre extemporàniament la sol·licitud presentada per la persona afectada. Això sens perjudici del que es dirà a continuació quant al fons de la reclamació.

4. Una vegada assentat l'anterior, escau analitzar si, d'acord amb els preceptes transcrits al fonament e dret 2n, escau estimar el dret de la persona interessada a la supressió de les dades personals, en els termes que ho va sol·licitar.

Com a punt de partida cal tenir en compte que l'article 17 de l'RGPD regula el dret de supressió com el dret de l'afectat a obtenir del responsable del tractament la supressió de les dades personals que l'afecten si concorre alguna de les circumstàncies previstes a l'article 17.1 de l'RGPD.

El dret de supressió és un dret personalíssim, i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades personals.

És per això que les limitacions a aquest dret de supressió han de ser les mínimes atès que mitjançant el seu exercici es garanteix l'efectivitat del dret fonamental a la protecció de dades personals. Així, les causes de denegació del dret de supressió les trobem regulades als articles 17.3 i 23 de l'RGPD. Les limitacions a les quals fa referència l'article 23 de l'RGPD han d'estar previstes a "través de medidas legislativas" (art. 23.1 RGPD).

Atès que les dades que són objecte d'exercici del dret de supressió es refereixen a informació clínica, escau fer referència a la normativa sanitària que és d'aplicació.

Així, els apartats quart i sisè de l'article 12 de la Llei 21/2000, del 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, en la seva redacció modificada per la Llei 16/2010, del 3 de juny, de modificació de la Llei 21/2000, estableix el següent:

"4. De la història clínica s'ha de conservar, juntament amb les dades d'identificació de cada pacient, com a mínim durant quinze anys des de la data d'alta de cada procés assistencial, la documentació següent:

- a) Els fulls de consentiment informat.
- b) Els informes d'alta.
- c) Els informes quirúrgics i el registre de part.
- d) Les dades relatives a l'anestèsia.
- e) Els informes d'exploracions complementàries.
- f) Els informes de necròpsia.
- g) Els informes d'anatomia patològica."

6. La documentació que integra la història clínica no esmentada per l'apartat 4 es pot destruir un cop hagin transcorregut cinc anys des de la data d'alta de cada procés assistencial."

D'acord amb l'anterior, la petició de la persona sol·licitant de suprimir la informació referida a totes les dades que consten a la seva història clínica, de data 03/10/2019, no s'ajusta al que preveu la legislació sanitària, atès que no ha transcorregut el temps mínim durant el qual s'ha de conservar. Aquest termini és de quinze anys pel que fa la documentació que preveu l'apartat quart de l'article 12 de la Llei 21/2000, i de cinc anys pel que fa la resta d'informació, d'acord amb l'apartat sisè del mateix precepte. Respecte d'això, escau fer avinent que, malgrat la persona reclamant assenyalava que les dades de referència havien estat tractades de manera il·lícita, no aportava cap element o indicatiu que permetés acreditar aquest extrem. Aquestes circumstàncies, en connexió amb el deure de conservar la informació clínica, comporten necessàriament la denegació de la supressió de les dades peticionada.

Resolució

Per tot això, resolc:

1. Estimar parcialment la reclamació de tutela de drets contra l'Institut Català de la Salut, atès que no va respondre la sol·licitud de supressió en el termini legalment establert. Quant al fons, no escau requerir la supressió dels diagnòstics de data 03/10/2019, atès que no ha transcorregut el termini de conservació previst per la normativa sanitària i valorada al fonament de dret 4t.
2. Notificar aquesta resolució a l'Institut Català de la Salut i a la persona reclamant.
3. Ordenar que la resolució es publiqui al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010 i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, amb caràcter potestatiu les parts interessades poden interposar un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També poden interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per defensar els seus interessos.

La directora